

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

פרקים בתולדות תרבות פולין - 26131

תאריך עדכון אחרון 08-09-2016

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: לימודים גרמניים, רוסיים ומזרח אירופיים

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר ולנטינה בריו

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: brio@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: יום שני 13 - 14

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

בקורס נבחן את ייחודיותה של תרבות פולין כפי שהיא באה לידי ביטוי בשפה, בספרות, באומנות וביחסיה עם תרבויות אחרות.

מטרות הקורס:

מטרת הקורס היא להציג בפני הסטודנטים את מיטב התרבות והספרות הפולנית, לבחון את יחסיה של התרבות הפולנית עם תרבויות אחרות על היבטיהם ההיסטוריים והחברתיים השונים ולדון בסוגיות תרגום של יצירות ספרות מתקופות שונות מפולנית לעברית.

תוצרי למידה

בסימום של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

- להתוות את התפתחותה של התרבות הפולנית לאורך ציר הזמן
- לבחון את אחדותה של התרבות הפולנית על שלל סוגיותיה בהקשר היסטורי ותרבותי רחב
- לאפיין את הקולנוע הפולני כתופעה ייחודית בתולדות הקולנוע המזרח-אירופאי
- להעמיק את הידע ומיומנויות הניתוח של יצירות ספרות וקולנוע על בסיס החומר הנלמד.

דרישות נוכחות (%) :

100%

שיטת ההוראה בקורס: הרצאות, קריאה משותפת בפולנית ובתרגום, דיון.

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

מבוא – נושאים ותוכן הקורס. השפה הפולנית. הסלאבים המערביים והקמת המדינה הפולנית. פולין כחלק מאירופה: אירועים היסטוריים מרכזיים ותרבותיים, יצירות ראשונות בשפה הפולנית. יחסים מדיניים ויחסי תרבות בין פולין למדינות אירופה במאות 15-16. שירתו של יאן קונובסקי. המאה ה-17. סארמטיזם – תופעה ייחודית בתרבות הפולנית, המנטליות של השליכטה (האצולה הפולנית). סגנון הבארוק באומנות ובספרות. המאה ה-18. משבר פוליטי וכלכלי, רפורמות, אירועים שגרמו לחלוקת פולין בין המדינות השכנות. השירה הקלאסיציסטית וקשריה עם הספרות האירופאית. קראסיצקי, נימצביץ', "שירים היסטוריים", הרומן הראשון על היהודים בספרות הפולנית. השירה הסנטימנטליסטית. קארפינסקי. שירים שהפכו לשירי עם, שירי אהבה. המאה ה-19 – תקוות להחזרת העצמאות לפולין. הלגיונות הפולניים באיטליה, השיר "מארש דומברובסקי" ההמנון הלאומי של פולין. ייחודיותו של הרומנטיזם הפולני. אדם מיצקביץ'. פרקי ביוגרפיה. אוניברסיטת וילנא וחשיבותה. קובץ שירים מאת מיצקביץ' - ראשיתה של תקופת הרומנטיזם הפולני: השיר "רומנטיקה", הפואמה

"גראז'נה" ויצירות אחרות. פרשת הפילומטים, מעצרו של מיצקביץ' והגלייתו לרוסיה. מיצקביץ' בחוג הפולנים ובקרב הסופרים הרוסיים. יצירותיו של מיצקביץ' שנכתבו ויצאו לאור ברוסיה. תרגומים לשפה הרוסית. עזיבתו של מיצקביץ' את רוסיה. מרד 1830-1831 בפולין. מיצקביץ' בגולה. תופעת ההגירה הפולנית הגדולה. הדרמה Dziady, חשיבותה עבור התרבות הפולנית. צפייה בקטעים מהצגות. ויכוח אמנותי ופוליטי בין מיצקביץ' לפושקין. הרצאותיו של אדם מיצקביץ' בנושא הספרותיות הסלאביות בפאריז. פעילותו הפוליטית והחברתית של מיצקביץ'. נסיעתו לקונסטנטינופול ומותו של מיצקביץ' בשנת 1855.

פרידריך שופין - המלחין הגאוני האהוב. מוסיקה וקטעים מהסרט על שופין. יליוש סלובצקי. וילנא וקרמנץ ביצירתו. שירים, הגירה בעקבות המרד ב-1830-31. דרמות ("קורדיאן"), ופואמות, "מסע לארץ הקודש". שירים ליריים של זיגמונט קרסינסקי. שלושת המשוררים-נביאים בספרות הפולנית: מיצקביץ', סלובצקי, קרסינסקי.. ציפריאן נורביד, גאון שלא זכה להכרה בקרב בני דורו. שיריו, יצירות הפרוזה והפילוסופיה של נורביד. פוזיטיביזם בתרבות הפולנית, המושג, פילוסופיה. בולסלב פרוס ויצירותיו "בובה", "פרעה". הנושא היהודי ביצירותיה של אליזה אוז'ישקו ("מאיר אזופוביץ"). הטריולוגיה ההיסטורית של חנריק סינקביץ'. חשיבותה והפופולריות שלה. צפייה באחד מסרטי הטריולוגיה (בימוי יז' חופמן). שירה ודרמה פולנית בתחילת המאה ה-20. סטניסלב ויספיאנסקי, ליאופולד סטף, מלחמת העולם הראשונה; המלחמה הפולנית-סובייטית; פולין - מדינה עצמאית. שירה חדשה. אנטוני סלונימסקי, יוליאן טובים, קונסטנטי גלצ'ינסקי. פרוזה ודרמה: סטניסלב ויטקיביץ', יאנוש קורצ'ק, ברונו שולץ. מלחמת העולם השנייה ומצבה של פולין. תנועות המחתרת והפעילות התרבותית במחתרת: צ'סלב מילוש, קשישתוף קמיל בצ'ינסקי, האנתולוגיה "ממעמקים" (1944) - שירים על הטרגדיה היהודית. פעילותו התרבותית של צבא אנדרס הפולני בארץ-ישראל, ולדיסלב ברונבסקי. ההגירה הפולנית שלאחר המלחמה. כתב העת "קולטורה". פולין אחרי מלחמת העולם השנייה. מצב פוליטי ותרבות, תקופות ושינויים (מאז שנת 1945 ועד ימינו). טדאוש בורובסקי. אסכולת הקולנוע הפולני. אנז'י ואידה ובמייים אחרים. סרט על הקולנוע. שירה: צ'סלב מילוש, ויסלבה שימבורסקה, זביגנב חרברט, חנריק גרינברג ועוד. יצירות המוסיקה של קשישתוף פנדרצקי. התיאטרון האלטרנטיבי של טדיוש קנטור. שירה ופרוזה בת זמננו.

חומר חובה לקריאה:

מיצקביץ' אדם גרז'נה : ספור ליטאי ; אדה אל הנעורים, מבצר אורדון, האימפרוביזציה הגדולה ועוד. תל-אביב, 1950. G731 M5 7158 PG
מיצקביץ' אדם. קונרד ולנרוד / עברית: שולמית הר-אבן, 1958. K61 M5 7158 PG
סלובצקי יוליוש. אנהלי. תרגום מפולנית: שמשון מלצר. תל אביב, 1978. A71 S6 7158 PG
סנקביץ' חנריק. באש ובחרב. מפולנית: ע. נ. פרענק. תל-אביב, 1965.
מילוש צ'סלב. אור יום : מבחר שירים. תרגום מפולנית והוסיף הערות ואחרית דבר: דוד וינפלד. רעננה, 2013. PG 7158 M553 A61 2013
מילוש צ'סלב. זה. שירים. מפולנית - דוד וינפלד. רעננה, 2008. 2008 T61 M553 7158 PG
חרברט זביגנייב. שירים. תרגום מפולנית דוד וינפלד. ירושלים, 2012. A61 E7 7167 PG
שימבורסקה ויסלבה. רגע : מבחר שירים. תרגום מפולנית דוד וינפלד. ירושלים, 2011. PG 7178 Z9 C481

- Schultz Bruno. *The collected works*. edited by Jerzy Ficowsky. London, 1998. PG 7158 S294 A13
- Witkiewicz Stanislaw I. *Beelzebub sonata : plays, essays and documents*. translated by Daniel Gerould and Jadwiga Kosicka, New York, 1980. PG 7158 W5 A6
- Andrzejewski Jerzy. *Holy Week [electronic resource] : a novel of the Warsaw Ghetto Uprising*. Access to Hebrew University users only. Athens : Ohio University Press, c2007. ONLINE.
- Borowski Tadeusz. *This way for the gas, ladies and gentlemen*. translated by Barbara Vedder, New York, 1976. PG 7158 B613 W923
- Gombrowicz Witold. *Trans-Atlantyk*. Transl. by Carolyn French and Nina Karsov ; introd, by Stanisław Baranczak. New Haven, Yale University Press, 1970;
- שמואל שפס. ספרות פולנית בלבוש עברי. ירושלים, כרמל, 1989.
- Miłosz Czesław. *The History of Polish literature*. Berkeley, University of California Press, 1983.
- Dictionary of Polish Literature*. Edited by F.J.Czerwiński. Westport, Greenwood Press, 1994.
- Polish romantic drama*. Edited by Harold E.Segel. Amsterdam Harwood Academic Publishers, 1997.
- Twentieth-century polish avant-garde drama*. Ed. By Daniel Gerould. Ithaca, Cornell University Press, 1977.
- Polish post-war poetry*, transl. by Cz. Miłosz. Baltimore, 1985.
- Wajda films*. Foreword by A.Michnik. Warszawa, 1996.

חומר לקריאה נוספת:

- .Milosz Czeslaw. *Road-side dog*, translated by the author and Robert Hass, New York, 1998. PG 7158 M553 P583
- Milosz Czeslaw. *A treatise on poetry*, translated by the author and Robert Hass, New York, 2001. PG 7158 M553 T723 2001
- מילוש צ'סלב. הרוח השבויה, תרגמה מפולנית מירי פז. תל-אביב, 2011. Z451 M553 7158 PG 2011
- Herbert Zbigniew. *Still life with a bridle, essays and apocryphas*, ; translated by John and Bogdana Carpenter Hopewell, N.J., 1991. PG 7167 E7 A163

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 90 %
 הרצאה 0 %
 השתתפות 0 %
 הגשת עבודה 0 %

הגשת תרגילים 0 %
הגשת דו"חות 0 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 10 %
אחר 0 %

מידע נוסף / הערות: